

[illegible]

се сад тачно знало, што рекао апотекар: где почињу Црнци, они што живе у ушери-
ним, пожегодине једу пресно: муч, перајаје, воће и зубенице, а са својим некалдр-
мисаним друмом се боре као Ахил са Тонијатом, то јест савлађују га. Кад је
оласто, пренази се преко на штупама, кад је снег и похелипа дивота; кад је летас
прашина, Уоршоверовани ^{и гутају,} зину добро и певају песму, да је тачно толико мање пра-
шине на друму; кад се лети краве и овце враћају кући, улазе ^{опет} збогом, сусе ^{оде}
~~оде~~ тек сутра идети, кад се узвиштена прашина слегне.

У општини је испртан нов план горњег дела нерошине.
Виле, Горње варош, Кашикара, Кереће гробље. Шта је била Кашикара? Један комад
потпуно неусађене утрине, просечене средином пороном — не понором, није било
тако страшно, него пороном, сухим коритом поронучег потока, који је не сувише
давно туђе зуборио, и окретао се на њему и мала воденица, тако мала да је ко-
ло било усправљено, а попате по њему као кашике. Стула воденица-кашикара а по-
сле Кашикара над пороном. Виле су постале мода и градиле се већ паралелна
улица, полазе од друма на јед оних краву ^{права уз друм} исељених. У кварту виле це
на земљишту је стајно скакала. По закону заразе почео је и Горње варош не
како да се топектира, па су кућине и плацели и ту бивали скупни. Од Берећег
гробља, нерошине, склањено се свако ко је мало држао на себе. Јединица је поре-
нала само још на Кашикари. Једнога дина ниче над самим пороном кућерак, неош-
лепши и неокрећен се дина прозорчета, са баштином уском козико кућин, па мал-
чић деље још уком врста репића за кућином: тако је био измерен, обележен и
плаћен плац. Кућину је градиле сви власници, са женом, једним визла пијаним,
јединим зидарем, и са једним лечком који је материјал за градау копао и ку-
пи у порону. Власник је био Уоршоверовани Саво Вајић, нустер по занату, не-
када крпа, а после пођонер, до чега је много држао увег а најенергичније от-
код је подигао своју кућу. Енергично је окопијао да "ударе флеке". — Не за-
мери, брете, ја и би, нисам душманин ни теби ни флеки, али ето жена не да, ве-
ли зна се сад већ да шпецијалист. Шим окрећим кућу, напи саћу над врата:
Саво Вајић врши само оправке понова. Пођи тамо до Кузмана, он ради флеке
да не може лепше, свеједно да ли ће ти се флеке лепити или вити. — Прионуше
Саво и жена, одепише, окрецише, плавом зидарском оловном исписом примешек и
Саво цирну. Собичак, кућничак, човек, жена, и двоје деше. Прег през кућом као
шмапа, мазачине се дрма, с једне страни од старог српа ударене стругачина и
за биато, с друго страни уковени крупни кошки кошма. Имао је пођонер до-
ста песла, покрека и среће, иако не у сразмери са потковицом. Купише нешто

[illegible]

— Ва љу, ето, чиститу двапута док ваша страна једаред, само да ју-
де мир. — На одједаред, гледајући љупко у суселе које ~~улази~~ при љућу ~~избави~~
избави, одједаред, са неочекивано разноврсним језиком: Ја овај сие..
ја кипеду не могу да крпим, девојку не могу да волим, пиво не могу да ~~пужу~~
ако није мир... Госпођину љу ја ~~пистути~~ ако нешто устреба кад дође ~~ва~~
ред да чистите....

Ната Рајић га пресече потпуно ван тона, нечовечно, лажно: —
Госпођину сасвим изоставите, она неће чистити, и не чисти ни око своје ~~куће~~,
а камо ли по том ђубришту, које сте ви, ваша кућа и неправилни, кад сте ~~ту~~-
брики и сејажи... Водили сте сиви кромпир, а рупе остављали. — Ната је ~~испр~~-
ла што није видела и што није ни било. На Рајићевима се ~~није~~ чак и на Са-
виној жени да је нешто много забављено.

Ната је била бар седам осам година старија од Мирка. За-
право већ почела да матори. Иначе, изнуђена је назив госпођице: ~~помоћ~~, ~~те~~
од сване крпе нешто да нешто исправи, носи нешир, с метком је нико ван ~~куће~~
није видео. Преписује рецепте за ретку туршију, да би могла о томе ~~говори~~
и тачно погнети. Кућа јој је сасвим зевртеле главу. Што је ~~не~~ дуг, ~~није~~
ма ~~три~~, није се сећала одговорности и дужности које чекају ~~на~~ и најскромни-
јег поседника; ~~ета~~ ~~на~~ пример, дужност да се чисти оно што граничи са ~~има~~,
или наређење од грађевинског одељења у магистрату да се огреда или доврши,
или сасвим уклони, како би се знало да ли је кућа на улици или у башти. ~~и~~
даје. Кућа је ~~Нати~~ ушла у главу као магла у шупљину: испунила и замутила ~~се~~.
Ја сам јединице стари ће умрети, кућа ће бити моја, ја сам удаваче с ~~има~~
тако је фантазирао. И како је свако имао несреће, Ната изгуби сваки здрав
поглед у живот. ~~фантазира~~ даје: Проси ће обијати врата, а ја — мало се ~~во~~-
играти с њима, а богати, ~~не~~ мислим се скоро удавати... Још неко господар не ~~мо~~-
ме добру. ~~она~~ и оматорим, не мари, наживећу се, а кад хтеднем, удаћу се и ~~иде~~
пос'о. — ~~Магла~~ је сметала да види да је већ оматорева и да се проси не ~~је~~-
вају. Они из вароши не траже мислу на Кашикери, а горљивост не гледају с
поверењем у госпођице. За три године Ната је имала три проси; свих је са
задовољством и презиrom одбила. На се проси некак истребити, ~~ови~~ као што се
~~неком~~ нагонском емиграцијом у неком крају истреби неке дивљач. ~~Ната је не~~
~~како фантазирао да је она~~

Савин кромпир је остао запустен буџак и ругло, и добијао
је мало лича кад су Сави или ~~Мирка~~ некако из благодарности за некакви

Сиротиња је жихова, а како и да не буде, кад не вој

смет стоји. Пантелија је почео писати по Горњој вероци писма и мајке, а ната,
сведавши апсолутно на релативно савиша је неколико хвалица за одрасле, и чи-
таву малу гардеробу за децје сиротинште. Отиша је да прими новец и том при-
ликом видела завод. Тужно и мило: деца се играју, весела су, има пред њима
живот, дуг живот. — А шта вам је оно тамо — Скочните за изнемогле и сироте
старе људе. Хоћете ли да видите? — Мата се згрзину. Самохраност, сиротиња,
министања. Мила, поштапају се, без зуба говоре, без зуба једу, какав, нико да се
насмеје... живот пред њима нема! — А ли само женске држите? — А не одговара
безмало шаљивим тоном средовећан човек — имамо и каведире, ето, тамо, преко
ограде, они живе у другом пазивању. На Вокли и на Ускре ручају сви заједно,

и чуде се куд се дешуо онај или она који је још пре пола године с њима ^{својим} ~~био~~ смеје се ^{на} расквашно средовечни човек. ^И ~~Браћа~~ ^{Браћа} ~~јући~~ ^{јући} се кући брзи кораком.

Bole od jednog skide nešir s glave i baci ga u jedan od korova. Po zakonu
 života ^{valda} ~~valda~~ došlo je odmah ^{u tom trenutku} ~~u tom trenutku~~ Natine skrušenosti. Te večeri,
 najprirodnije, matori vlas još predloži da se uzmu: ~~Ma~~ ^{Ma} ja neku kizdu ima-
 te u kuću, na bi mogli. ~~Ma~~ ^{Ma} otoskoci kao nožem ubodena, i toga trenutka ot-
 kaze vlasima sobu. ~~Ma~~ ^{Ma} ono doba vlasnici kuće morali su na svome kizdu i ogra-
 jisati. Intervencija Dantekije nije pomogla, vlas izlaze. ~~Ma~~ ^{Ma} Prođu one godi-
 ne sve do poslednjeg ora, prezimećemo, a posle, videćemo. ~~Ma~~ ^{Ma} ~~Ma~~ ^{Ma} videćemo ~~Ma~~ ^{Ma} Janik
 Priroda ne znači očekivanje da se nešto samo od sebe popravi, nego znači: vi-
 dećemo kako ćemo podneti što je došlo, ili što smo izazvali. Kata neću noć
 ni je spavati. Izlaziti sobu i trpeti ko zna šta sve ¹ ~~1~~ ² ~~2~~ ³ ~~3~~ ⁴ ~~4~~ ⁵ ~~5~~ ⁶ ~~6~~ ⁷ ~~7~~ ⁸ ~~8~~ ⁹ ~~9~~ ¹⁰ ~~10~~ ¹¹ ~~11~~ ¹² ~~12~~ ¹³ ~~13~~ ¹⁴ ~~14~~ ¹⁵ ~~15~~ ¹⁶ ~~16~~ ¹⁷ ~~17~~ ¹⁸ ~~18~~ ¹⁹ ~~19~~ ²⁰ ~~20~~ ²¹ ~~21~~ ²² ~~22~~ ²³ ~~23~~ ²⁴ ~~24~~ ²⁵ ~~25~~ ²⁶ ~~26~~ ²⁷ ~~27~~ ²⁸ ~~28~~ ²⁹ ~~29~~ ³⁰ ~~30~~ ³¹ ~~31~~ ³² ~~32~~ ³³ ~~33~~ ³⁴ ~~34~~ ³⁵ ~~35~~ ³⁶ ~~36~~ ³⁷ ~~37~~ ³⁸ ~~38~~ ³⁹ ~~39~~ ⁴⁰ ~~40~~ ⁴¹ ~~41~~ ⁴² ~~42~~ ⁴³ ~~43~~ ⁴⁴ ~~44~~ ⁴⁵ ~~45~~ ⁴⁶ ~~46~~ ⁴⁷ ~~47~~ ⁴⁸ ~~48~~ ⁴⁹ ~~49~~ ⁵⁰ ~~50~~ ⁵¹ ~~51~~ ⁵² ~~52~~ ⁵³ ~~53~~ ⁵⁴ ~~54~~ ⁵⁵ ~~55~~ ⁵⁶ ~~56~~ ⁵⁷ ~~57~~ ⁵⁸ ~~58~~ ⁵⁹ ~~59~~ ⁶⁰ ~~60~~ ⁶¹ ~~61~~ ⁶² ~~62~~ ⁶³ ~~63~~ ⁶⁴ ~~64~~ ⁶⁵ ~~65~~ ⁶⁶ ~~66~~ ⁶⁷ ~~67~~ ⁶⁸ ~~68~~ ⁶⁹ ~~69~~ ⁷⁰ ~~70~~ ⁷¹ ~~71~~ ⁷² ~~72~~ ⁷³ ~~73~~ ⁷⁴ ~~74~~ ⁷⁵ ~~75~~ ⁷⁶ ~~76~~ ⁷⁷ ~~77~~ ⁷⁸ ~~78~~ ⁷⁹ ~~79~~ ⁸⁰ ~~80~~ ⁸¹ ~~81~~ ⁸² ~~82~~ ⁸³ ~~83~~ ⁸⁴ ~~84~~ ⁸⁵ ~~85~~ ⁸⁶ ~~86~~ ⁸⁷ ~~87~~ ⁸⁸ ~~88~~ ⁸⁹ ~~89~~ ⁹⁰ ~~90~~ ⁹¹ ~~91~~ ⁹² ~~92~~ ⁹³ ~~93~~ ⁹⁴ ~~94~~ ⁹⁵ ~~95~~ ⁹⁶ ~~96~~ ⁹⁷ ~~97~~ ⁹⁸ ~~98~~ ⁹⁹ ~~99~~ ¹⁰⁰ ~~100~~ ¹⁰¹ ~~101~~ ¹⁰² ~~102~~ ¹⁰³ ~~103~~ ¹⁰⁴ ~~104~~ ¹⁰⁵ ~~105~~ ¹⁰⁶ ~~106~~ ¹⁰⁷ ~~107~~ ¹⁰⁸ ~~108~~ ¹⁰⁹ ~~109~~ ¹¹⁰ ~~110~~ ¹¹¹ ~~111~~ ¹¹² ~~112~~ ¹¹³ ~~113~~ ¹¹⁴ ~~114~~ ¹¹⁵ ~~115~~ ¹¹⁶ ~~116~~ ¹¹⁷ ~~117~~ ¹¹⁸ ~~118~~ ¹¹⁹ ~~119~~ ¹²⁰ ~~120~~ ¹²¹ ~~121~~ ¹²² ~~122~~ ¹²³ ~~123~~ ¹²⁴ ~~124~~ ¹²⁵ ~~125~~ ¹²⁶ ~~126~~ ¹²⁷ ~~127~~ ¹²⁸ ~~128~~ ¹²⁹ ~~129~~ ¹³⁰ ~~130~~ ¹³¹ ~~131~~ ¹³² ~~132~~ ¹³³ ~~133~~ ¹³⁴ ~~134~~ ¹³⁵ ~~135~~ ¹³⁶ ~~136~~ ¹³⁷ ~~137~~ ¹³⁸ ~~138~~ ¹³⁹ ~~139~~ ¹⁴⁰ ~~140~~ ¹⁴¹ ~~141~~ ¹⁴² ~~142~~ ¹⁴³ ~~143~~ ¹⁴⁴ ~~144~~ ¹⁴⁵ ~~145~~ ¹⁴⁶ ~~146~~ ¹⁴⁷ ~~147~~ ¹⁴⁸ ~~148~~ ¹⁴⁹ ~~149~~ ¹⁵⁰ ~~150~~ ¹⁵¹ ~~151~~ ¹⁵² ~~152~~ ¹⁵³ ~~153~~ ¹⁵⁴ ~~154~~ ¹⁵⁵ ~~155~~ ¹⁵⁶ ~~156~~ ¹⁵⁷ ~~157~~ ¹⁵⁸ ~~158~~ ¹⁵⁹ ~~159~~ ¹⁶⁰ ~~160~~ ¹⁶¹ ~~161~~ ¹⁶² ~~162~~ ¹⁶³ ~~163~~ ¹⁶⁴ ~~164~~ ¹⁶⁵ ~~165~~ ¹⁶⁶ ~~166~~ ¹⁶⁷ ~~167~~ ¹⁶⁸ ~~168~~ ¹⁶⁹ ~~169~~ ¹⁷⁰ ~~170~~ ¹⁷¹ ~~171~~ ¹⁷² ~~172~~ ¹⁷³ ~~173~~ ¹⁷⁴ ~~174~~ ¹⁷⁵ ~~175~~ ¹⁷⁶ ~~176~~ ¹⁷⁷ ~~177~~ ¹⁷⁸ ~~178~~ ¹⁷⁹ ~~179~~ ¹⁸⁰ ~~180~~ ¹⁸¹ ~~181~~ ¹⁸² ~~182~~ ¹⁸³ ~~183~~ ¹⁸⁴ ~~184~~ ¹⁸⁵ ~~185~~ ¹⁸⁶ ~~186~~ ¹⁸⁷ ~~187~~ ¹⁸⁸ ~~188~~ ¹⁸⁹ ~~189~~ ¹⁹⁰ ~~190~~ ¹⁹¹ ~~191~~ ¹⁹² ~~192~~ ¹⁹³ ~~193~~ ¹⁹⁴ ~~194~~ ¹⁹⁵ ~~195~~ ¹⁹⁶ ~~196~~ ¹⁹⁷ ~~197~~ ¹⁹⁸ ~~198~~ ¹⁹⁹ ~~199~~ ²⁰⁰ ~~200~~ ²⁰¹ ~~201~~ ²⁰² ~~202~~ ²⁰³ ~~203~~ ²⁰⁴ ~~204~~ ²⁰⁵ ~~205~~ ²⁰⁶ ~~206~~ ²⁰⁷ ~~207~~ ²⁰⁸ ~~208~~ ²⁰⁹ ~~209~~ ²¹⁰ ~~210~~ ²¹¹ ~~211~~ ²¹² ~~212~~ ²¹³ ~~213~~ ²¹⁴ ~~214~~ ²¹⁵ ~~215~~ ²¹⁶ ~~216~~

...kad ^{ona} je jedinako trci za mnom. ⁵Smestila se ³u ¹²moj sobini, s ¹²meni i ot-
varila ¹²izvazu. ¹²Oni samo za ručke, da mi ne dopaze i ne izolezuju na probi ne-
ke prostakuke... ¹²Ja bolje bi bilo udati se... ¹²ostaju posle ¹²ona sama semcite...

tu imam, ali kuća nema razgovora, kuća je briga a ne oslovi i odmena. Na se ^{sva ostala} vreme kad ju je, davno, neko doista prosio. Trojini i sve troji kao po dogovoru husteri, kao da ih je pođonar slao... Oni dolaze nisu biti pođonari nego pravi majstori, ali zar je moje da budem husterka!... a posle.

je došao vlast... Neta zasluka... kрпи mreže... — Sva je popravnica od nekoga
vlasti od ~~xije~~^{xtetit} energije ne ~~zapravo~~ koja je veći kod male deč velika a kod od-
jednog čoveka može biti stravno... Vidićemo...

И видели су да се још може ^{изгледом} ~~опет~~ нешто некако истовремено на обе стране. Пирку ^у ~~одозадо~~ неки углабови ^{на рибар} ~~напојени~~, али радио је, и чак

и више не пре, јер се Кашикара подемо насељавала, а сваки насељеник на десно бана донове. Ната се решила да узме у стен ветеринаревог помоћника, и да и кува за нега. — Није то ништа, кувам већ за нас, па бу кувати мамо више, а што је све. — Али то није било све. Требао је кувати доста више, постављати, приносити, односити, прати судове, и ратун је био требан. Ната поче закидајући, а то нравно учини да се порече јау, али се некак измирише: ветеринаревог помоћника је обећао, пред зиму, угојену свињу. На се онда показало да жена Мирка на некак све више тражи. Мирко, код се женио, није узимао на ум што то узе узети гробаре Мерку са православног гроба; зеду ни, да ће, па јестоси, како ли су Миркову Селену на ните на вино, на пита Мирко тад поче да прима и флене испочетку ма како кријом отприлике као Ната више. Али народ разгас сио и Мирку под старост привише старо очево име крпа. А Ната, за пла јући пре очима угојену свињу, приста ла ветеринаревог помоћнику а руба опере. — Али само сада, кад сте кажете, у неволи. Зна те, о историја сам, да ће да пукну. И како су пушав де и нема је Нату стид кад је при пут у не ла та ту веш и како осетила да не може по глави реч, ветерка. Сва је под ч рах и горко плаче. Сели не ваљали по старачки, обгрина ствобо колико зине, и више: Хранитељу мој, пријатељу мој. Погледа кад мамо да де, отац веш се на другој ваљали — и језа је прође од главе до пете: слични не као отац и кћер, него као две старости. Загледа се у своје руке, ма мичи дрху. О старе ла сам, све ме боли, ка жу ни, за ма кином сам како тако уморна ла мистим ла пашу по пасу и заспати. Ево, и онај Мирко, гледам га како по што хоће и на рама ује, и он је већ стар, а он је млађи од мене. Еј, Ната! отац приме мис остињу. Мисли се када га гледам како се спрема да иде по мис остињу, и ка да се врати срећан што доноси мис остињу. Мис остињу, ка да ора, ето то је сад може све. Не знам да ли не онај одра вати реч и помо ћи зимус са обећа ном свином, нешто је престео говорити о том. Видећемо. А ка да се само мамо бо ла обу као она сва једно, кад она више не буде отпадне месечна помо ћ, ка да ћу целу кућу, ја бу у онај соби чак, ма мо шти, ма мо орех. Видећемо.

Али једнога дана закон живота побегу као онај орех дох ватио обе куће. Миркова жена, већ у године, и са двоје одрасле де це кпу стило мама; а антипа ји отказале помо ћ, а човек још није умро. Да ли се нешто изменило у устројству суда, да ли старац сувише дуго живи — тек пресекоше пр ход. Старац, и уплашен и постиђен осећа мачи пред ћерном и мрмљ нешто,

